

med beffæstige sig, forfalde til Drik eller paa anden Maade gaa til Grunde, og saa ofte Sagen har været paa Bane, have de kommunale Autoriteter meget stærkt holdt paa, at der skete Indskrænkning i saa Henseende. Jeg tror derfor, at det vilde være meget velkomment, om man kunde faae en Bestemmelse indført i Loven, hvorved det blev muligt for Kommunalbestyrelserne at træffe en saadan Foranstaltning." Dette var Ordførers Udtalelse, og omtrent den Gæst, der fremdeles udtalte sig med Hensyn til dette Spørgsmaal, var den daværende Indenrigsminister (Krieger), som sagde: „Det er uomtvisteligt, at Kommunalbestyrelserne, navnlig i de mindre Kjøbstæder, ville sætte megen Pris paa at kunne standse overhaandtagende Værtshusnering, og der er jo ikke Tale om Andet end at give Kommunalbestyrelserne en Myndighed i en Sag, hvor det Offentlige virkelig ikke kan have nogen Interesse i at fremtvinge flere Etablissementer af den Art." Og Ordføreren for de 15 Medlemmer, Bregendahl, sagde, at han troede: „at den bedste Gindring for en Overstrømning vil være den, at det kommer til i hvert Tilfælde at bero paa Kommunalbestyrelserne, om Noget kommer til at drive Værtshushold eller ikke." Det er denne Tanke, som jeg har optaget. Smidlerid har man vistnok paa den Tid haft større Veneration for Hierarkiene i Udvalgene, end man undertiden ser nu, thi Forslaget blev alligevel forkastet med 46 Stemmer mod 32 Stemmer. En Forklaring af dette Resultat kan man jo ogsaa nok faae, naar man erindrer Tankgangen paa den Tid, da Næringsloven kom frem, og hvor Alting jo skulde være saa overordentlig frit. Man har da slaet sig til Taals med den Betragtning, som blev gjort gjældende fra Udvalgets Side, nemlig at det var Noget, man godt kunde prøve paa at overlade til Tidens egen Udvikling. Jeg tror ikke, at der kan være nogen Tvivl eller Meningsforskjel om, at vi nu have haft tilstrækkelig lang Tid til at overbevise os om de Fæer, der ere forbundne med, at Næringsloven af 1857 overlod dette Spørgsmaal aldeles til Tidens Udvikling, og at den gjorde Værtshushold til et Næringsbrug, som Enhver kunde fordrø at drive i Kjøbstæderne. Hvorfor dette er i højeste Grad uheldigt, tillod jeg mig at udvikle ved Sagens Indbringelse i Thinget, og jeg skal naturligvis ikke gjentage det her. Med Hensyn til de Forhandlinger, som fandt Sted angaaende det foreliggende Spørgsmaal, vil jeg blot gjøre den Bemærkning, at det blev aldeles ikke omtalt heri Landsthinget. Jeg kan derfor ikke Andet end fastholde, hvad jeg sagde i forrige Møde, at jeg tror, det vil være saare ønskeligt, om der sker en Indskrænkning i den antydede Retning, saaledes at der lægges en Myndighed i Kommunalbestyrelsernes Haand baade til at indskrænke Antallet af de Personer, som der kan være Spørgsmaal om at indbrømme en

saadan Næring, samt til at vurdere dem og de Lokaler, hvori en saadan Næring skal drives. Naar man gaar den Vej, som jeg har foreslaaet, er der efter min Mening fra den lovgivende Magts Side gjort, hvad der kan gøres, og saa maa de Klager, der komme rundt omkring fra Kjøbstæderne, forstumme ligeoverfor Repræsentationen og Regeringen, thi disse kunne jo ikke gjøre mere end at lægge dette Spørgsmaal, som i højeste Grad er en kommunal Sag, og ikke Andet end en kommunal Sag, over i Kommunalbestyrelsernes Haand. Denne Sag har vakt en temmelig levende Interesse, idetmindste har jeg faaet Henvendelser fra flere Sider, og navnlig var der et æret Medlem heri Thinget, som gjorde mig opmærksom paa Noget, der vistnok kan være fulkommen rigtigt, og det er det, at ihvorvel der opnaas Alt, hvad man tror at kunne opnaa ved at lægge Spørgsmaalet om Næringsbevillers Meddelelse til Værtshushold i Kommunalbestyrelsernes Haand, mangler der dog en Ting, som det vistnok vilde være ønskeligt at have i Lovforslaget, og det er en Bestemmelse om, at et saadant Næringsbevis skulde gives paa Tid. Det er først i dette Dieblit og her i Thinget, at jeg fik denne Meddelelse, men jeg indbrømmer, at der kunde være Meget, der taler derfor. En Mand kan nemlig i enhver Henseende være kvalificeret til at drive et saadant Næringsbrug nu, men det er jo ikke saa sikkert, at han ogsaa kan være det om ti Aar. Ved at give disse Næringsbeviser paa Tid har man det altid i sin Magt at holde saadanne Etablissementer i en ordentligere Stand, end man ellers kunde, naar de definitivt ere givne. En saadan Bestemmelse vilde være en Lidenhjælp til det, som efter min Mening er Idealet i hele denne Materie, nemlig det saakaldte Gøteborgske System, og ethvert Skridt, der peger derhen imod, tror jeg nok, at man skal gjøre eller ialtsald overveie. Jeg har kun antydet dette Spørgsmaal strax her — det er jo en Tilføjning, der er saare let at gjøre i Lovforslaget — for om muligt at faae de Herrers Mening i denne Retning at høre.

Verche: I det Udvalg, som ifjor temmelig langt henne i Samlingen blev nedsat for at behandle Gæstgiverloven, og hvorfor jeg havde den Ære at være Formand, var man enig om, at skulde Drukkenfab og dens Følger modarbeides paa en nogenlunde tidsvarende Maade og saaledes, at der var nogen Rimelighed for et heldigt Resultat, vilde det ikke være nok, at man indskrænkede sig til at behandle det da foreliggende Lovforslag, og at det heller ikke forlaar, at Loven 23de Mai 1873 § 9 hjemler en Del Indskrænkninger i Antallet af Værtshuse, Restaurationer og Konditorier — Gæstgiverier omhandles ikke paa dette Sted — men at man tillige maatte gaa noget videre, idet der maatte lægges megen Vægt paa den Mand's Personlighed, der kommer